

Minä ja miehistä puhuvat naiset

Mitä tapahtuu, kun kymmenen toisilleen tuntematonta naista kokoontuu viikonlopuksi selvittämään miessuhteitaan ja avuksi otetaan psykodraama? Silloin ainakin sukellaan syvälle tunteisiin.

TEKSTI Minna Juti KUVITUS Laura Rautahaimo

RAPPUKÄYTTÄVÄN seinään on kiinnitetty A4:lle tulostettu lappu *Minä ja miehet*. En löydä oikeaa reittiä, kun kulman takaa tulee leveäharteinen rakennusmies huomioliivissään ja viittaa peukalolla olkansa yli: ”Tuonne päin.”

Tunnen vajoavani maan alle. Miten hän näki päälle päin, minne olen menossa?

Leikki sikseen, vaikka onkin huvittavaa, että talo, jossa kolmen päivän mittainen Minä ja miehet -psykodraamaryhmä kokoontuu, vilisee hikisiä remonttimiehiä.

Ajatukseni ovat muutenkin ennakkoluuloisia, kun etsin hissini ovea: naiset kokoontumassa teemalla Minä ja miehet. Voisinko kuvitella miesjoukkoa pohtimaan viikonlopun yli aihetta Minä ja naiset? En.

En oikein tohdi katsoa ketään silmiin, kun astun huoneistoon, jonne saapuu eri ikäisiä naisia yksi kerrallaan. Olen ryhmään ilmoittautuessani sitoutunut anonymiteettiin ja vaihtioon. En voi koskaan paljastaa mitään, mitä saan tietää näiden naisten yksityiselämästä, kun he kohta antautuvat draaman keinoin eli

näyttelemällä tutkimaan elämänsä vaikeita hetkiä ja solmukohtia. Ujostelen ja pohdin, olenko valmis tähän? Pelkään, että joudun todistamaan nolottavaa sinisilmäisyyttä, johon naiset mielestäni usein sortuvat miessuhteissaan.

Ryhmän vetäjät, psykologit ja psykodraamaohjaajat Pirkko Hurme ja Leena Tarkkainen ohjailevat meitä istumaan löhösohville ja nojatuoleille puoliympyrään. Nuorimmat meistä ovat melkein tyttöjä vielä, vanhin kertoo avomielisesti ikänsä heti alkuun. Hän täyttää lähivuosina 70. Katson häntä ensin ihmetellen: eikö tämä miehistä vehtaaminen koskaan lopu? Sitten häpeän ajatustani ja ikärasismia. Rakkaus kuuluu kaikille.

RAKKAUDESTA ja parisuhteesta tässä on siis kysymys. Työskentelyn tavoitteena on oppia ymmärtämään, mikä miessuhteissa menee pieleen ja miksi. Kun draaman avulla kerrataan vaikka puolisoitten välisiä riitoja, tutkitaan samalla parin todellisuutta. Mitä riidassa oikein sanotaankaan? Mistä

se pohjimmiltaan kumpuaa? Ehkei se johdukaan siitä, että mies oli liian myöhään töissä. Ehkä todellinen syy on siinä, että nainen ei luota mieheensä, koska ei ole koskaan pystynyt käymään läpi edellisen parisuhteensa pettymystä. Ehkä pettymys juontaa vielä kauempaa jostakin lapsuutta värittäneestä asiasta.

Pirkko ja Leena esittäytyvät meille ensimmäisinä. He kertovat elämäntilanteestaan enemmän kuin odottavat meiltä muilta. Tummasta, komeapiirteinen Pirkko on yli kuudenkymmenen ja naimisissa tanskalaisen miehen kanssa. Hän jakaa aikansa Tanskan ja Suomen välillä. Omia lapsia hänellä ei ole, mutta hänen miehellään on nyt jo aikuisia lapsia aiemmasta liitosta.

Leena on Pirkkoa nuorempi. Siinä missä Pirkko liikehti hyväryhtisesti ja valitsee selkeän kohteen katseelleen, Leena istuu tuoliin, työntää jalkansa eteen, ristii käntensä vatsansa päälle ja nauraa vaaleita kiharoitaan heilautellen. Hän on naimisissa toista kertaa ja kahden lapsen äiti.

Molemmat puhuvat miehistään kauniisti. Ainakin sen perusteella heidän parisuhteitaan voi olettaa onnellisiksi.

Aikaisemmat kokemukseni psykodraamasta eivät ole pelkästään mukavia. Olen ollut joskus mukana tilanteissa, joissa menetelmä on lipsahtanut julmaksi ja vaaralliseksi tunteilla leikkimiseksi. Ohjaaja ei ole silloin ymmärtänyt vastuutaan ja muistanut psykodraaman tärkeää sääntöä: draaman päähenkilöä eli häntä, jonka elämää käydään läpi, ei saa koskaan moittia tai nolata.

Kohta antaudumme näyttelemällä tutkimaan elämän vaikeita hetkiä ja solmukohtia. Olenko valmis tähän?

Kun Pirkko ja Leena pääsevät vauhtiin, huomaan kummankin vetävän draamoja selaisella varmuudella ja hienotunteisuudella, etten voi kuin ihaila ammattitaitoa. Tajuan ettei psykodraaman tarvitse olla kiusallista.

A LOITAMME haastattele-
malla toisiamme kahden
kesken. Sen jälkeen on
ensimmäinen draama-
harjoitus, kun esittelemme
parimme näyttämällä
häntä. Huvitun kun oma kumppanini ensi-
mäiseksi ristii käsivartensa rinnalleen. Tunnis-
tan asentoni.

Ohjaajat lupaavat, että viikonlopun aikana
ehdimme kokea ehkä viisi henkilökohtaista
psykodraamaa. Niitä ei ikinä analysoida heti,
joten seuraavalle päivälle on jätettävä siihen
aikaa. Ohjaajat eivät huolestu, vaikkei jokainen
saa mahdollisuutta omaan psykodraamaan,
sillä harvoin kaikki mukana olevat edes halua-
vat sitä. Monia jo toisten työskentelyn seura-
minen auttaa omien ongelmien näkemisessä.

Kuka meistä uskaltaa aloittaa? Joukkomme
kuopus ilmoittautuu heti halukkaaksi.

Ohjaajat esittelevät psykodraaman perus-
teita ja kertovat sen vaikutuksesta. Oman
draamatyöskentelyn jälkeen on syytä ottaa
rauhallisesti, sillä draama vie voimia. Jopa
alkoholia kannattaa välttää, sillä se saattaa
vaikuttaa poikkeavasti, kun elimistö käy yli-
kierroksilla.

Leena keskustelee kuopuksemme kanssa,
ja hänen elämäntilanteestaan määrittellen se,
mitä psykodraamassa lähdetään tutkimaan.
Tunnistan tarinassa yhtymäkohtia nuoruuden
kipeään parisuhteeseeni. Olisiko psykodraa-
masta ollut silloin apua? Kyllä, jos se olisi
saanut minut uskomaan sen, minkä jo tiesin
mutta en vain suostunut uskomaan.

Draama alkaa näyttämön lavastamisella,
johon Leena suhtautuu yllättävän sinnikkäästi.
Hän kysyy päähenkilöltä yksityiskohtia ja
tarkistaa sängyn ja pöydän paikkaa. Ymmär-
rän, että tarkasti suunniteltu näyttämö konk-
retisoi tapahtumia.

Me muut asetumme yleisöksi. Sitä ennen
päähenkilö kuitenkin valitsee joukostamme
apuhenkilöt eli roolittaa oman tarinansa.
Näyttämölle tarvitaan isää, äitiä, aviomiestä,
rakastajaa, anoppia, exää... Odotan kauhusta
kankeana, en viihdy apuhenkilön roolissa.

Kun tarina lähtee vauhtiin, Leena on tark-
kana. Hän vie draamaa eteenpäin muun muas-
sa vaihtaen rooleja: päähenkilö joutuu hyp-
päämään sen henkilön rooliin, jota on juuri
syyttänyt rajusti. Toisena henkilönä annettu
vastaus pakottaa katsomaan tilannetta uudes-
ta kulumasta. Tiukan paikan tullen Leena
hyppää itse mihin tahansa rooliin.

Tunnistan yhtymäkohtia nuoruuden kipeään parisuhteeseeni. Olisiko psykodraamasta ollut silloin apua?

R AJUIMMAN ja kosketa-
vimman psykodraaman käy
läpi noin 45-vuotias **Elina**
(nimi on muutettu). Hän on
eronnut kahden lapsensa
isästä puolitoista vuotta
sitten. Liitto oli tuntunut jo pitkään epätydyt-
tävältä, mutta silti hän järkyttyi, kun mies
eräänä päivänä ilmoitti, ettei tule enää kotiin
vaan on löytänyt uuden kumppanin.

”Eron jälkeen minun on ollut vaikea saada
kosketusta suruuni. Raivoa ja vihaa osaan kyl-
lä tuntea. Ajattelin, että ehkä psykodraama
auttaisi minua saamaan kosketuksen tuntei-
siin, jotka kiellän. Toivoin, että pääsen sen
avulla vihaan ja katkeruuteen jähmettyneestä
tilastani eteenpäin”, Elina selittää.

Pirkko on Elinan draamaohjaaja. Hetkessä
hän nappaa kiinni tilanteeseen, jossa Elina
edellisen kerran on tavannut miehensä. Muu-
taman tuolin avulla he lavastavat tapahtuman
ja sitten alkaa räiskyä. Tarina haarautuu kah-
deksi kohtaukseksi: tapaamiseksi kaupungilla
ja olohuoneessa käytäviksi keskusteluiksi.

”Draama ja sen flow veivät minut täysin
menessään”, Elina muistelee pari kuukautta
ryhmän kokoontumisen jälkeen.

”Pystyin eläytymään avioliittoni viimeisten
vuosien tunkkaiseen ja loputonta turhautunei-
suutta aiheuttaneisiin tunnelmiin, siihen
suoranaiseen inhoon, jota jo tuolloin tunsin
miestäni kohtaan. Olin tavattoman pettynyt
häneen sekä miehenä, puolisona että varsin-
kin lasteni isänä.”

Elina koki voimaannuttavaksi, että pystyi
itse vaikuttamaan draaman etenemiseen ja
lopputulokseen. Tunteen hän siirtää suoraan
omaan elämäänsä.

”Ei ole pakko jäädä katsomaan taaksepäin.
Katseen voi kääntää toiseen suuntaan. Ensin
ehkä sivulle ja tähän hetkeen ja sitten pikku-
hiljaa eteenpäin”, hän sanoo.

Jälkeenpäin takki tuntui pitkään tyhjältä.
”En ajatellut ex-miestäni viikkokausiin
oikeastaan lainkaan. Vasta lapsen rippijuhlat
muutamaa viikkoa myöhemmin laukaisivat
ahdistavat tunteet uudelleen. En mennyt juh-
laan, koska en voinut kohdata miestäni. Noin
viikon mittaisen ’repsahduksen’ jälkeen pys-
tyin kokoamaan itseni. Viime aikoina olen
jopa onnistunut vähän itkemään ja suremaan
joutumatta pelottaviin surun syövereihin.”

Draamansa ohjaajaa Elina kiittää.

”Pirkko otti ihailtavasti ohjat käsiinsä,
mutta antoi minun kuitenkin päättää tärkeistä
tilanteista, repliikeistä ja lopputuloksesta.
Minua psykodraama auttoi selvästi. Hyödylli-
sintä oli havaita, että voin ottaa aktiivisen
ohjaajan roolin tunne-elämässä ja varsinkin
suhteessa elämäni miehiin. Ei ole pakko jäädä
passiiviseksi sivustakatsojaksi, tunteiden ja
miesten vietäväksi”, Elina sanoo.

M IKSI MINÄ LÄHDIN
psykodraamaryhmään?
Hain ehkä vahvistusta
käsitkselleni, että me
naiset jaksamme vatvoa
miehiä loputtomasti. Ja
ongelmamme pysyvä vuodesta toiseen samana:
miksi hän ei rakasta minua - ei ainakaan niin
kuin minä haluaisin?

Kurssi toimi myös peilinä. Olen elänyt las-
teni isän kanssa kohta 30 vuotta. **Erinin Vanha
nainen hunningolla** -laulun sanoitus saa minut
yhä miettimään elämäni. Toisten tarinoinhin
osallistuminen pakotti minut pohtimaan omaa
tilannettani, mikä on hyvää ja miten voin työ-
stää huonoa paremmaksi.

Tullessani ujostelin ja epäilin. Pian häm-
mästyin naisten avoimuutta ja keskinäistä
vilpittömyyttä. Kaikkeen paljastuneeseen
suhtauduttiin arvostavasti. Kävimme yhdessä
lounailla, mutta tauoilla kukaan ei ottanut
puheeksi mitään, mitä ryhmässä oli puhuttu.

Oman kaksoisroolini Leena ja Pirkko
paljastivat heti kurssin alussa. Sovimme, että
jos joku ei halua toimittajaa paikalle, lähdän
pois. Yksimielisellä päätöksellä sain jäädä.

P ÄÄTÖSTEHTÄVÄNÄ
valitsemme jokainen isosta
kasasta kuvan, joka
parhaiten kuvaa toiveittemme
tulevaisuutta. Kun näytän
kuvani ja kerron siitä, yksi ryh-
män jäsenistä tulee luokseni ja halaa minua:

”Olen niin iloinen, että otit juuri tuon
kuvan”, hän sanoo.

Kuvaa en voi tässä paljastaa. Se kuuluu
intimiteettisuojaani piiriin. Ryhmäläisistämme
sanon, että upeita naisia! ♦

► www.psykodraama.fi, www.pirkkohurme.com,
www.parmake.fi